

БОРБА

Орган на Окръжния комитет на БКП, Окръжния народен съвет
и Окръжния комитет на Отечествения фронт — ВЕЛИКО ТЪРНЕВО

Излиза три пъти седмично

Год. XXI бр. 93 (2166)

Велико Търново, четвъртък, 5 август 1965 г.

Цена 2 стотинки

За повече и по-качествени късни зеленчуци!

КЪСНАТА И СТУДЕНА пролет и необичайното засушаване през тази година нанесоха големи загуби и в зеленчуковото производство. Не можа да се осигури достатъчно суровина за износ, за консервните предприятия и за вътрешния пазар. Загубите, обаче, могат да се компенсират чрез отглеждане на повече късни зеленчуци. Най-голям стопански интерес представляват късните домати, краставиците, зеленият фасул, цветното и главестото зеле.

Вегетацията и началото на плодоуспешеността на късните зеленчуци протича при сравнително високи температури и ниска атмосферна влажност. Тези условия не са много благоприятни за растежа и развитието на културите. Затова трябва да се прилага по-висока агротехника и се ползват много повече грижи.

Кооперативните стопанства вече приключиха със засаждането на късните домати. Посевите се намират в сравнително добро състояние. Сега през вегетацията трябва да се прави редовно културно и привързване. Високи и качествени добиви се получават при двустепенно отглеждане. За второ стъкло се оставя културата под първото съцветие. При този начин се получава с 16—20 на сто по-висок добив в сравнение с едностепенното отглеждане и прекършване над 4 съцветия. Растенията се прекършват от 25 август до 5 септември.

С първото окопаване се внасят 20—25 кг амониев нитрат и 10—12 кг суперфосфат на декара. Внасянето на повече азотен тор позволява на растенията да преодолят летните горещини. След две седмици се подхранва с органични торове

600—800 кг пресен оборски тор на декара, размит с поливната вода. Във фазата на масов завърз се прави второ подхранване с минерални торове със същите дози.

Чрез редовно напояване се поддържа оптимална почвена влажност и се осигурява висок процент стандартна продукция. Високите температури през тази година изискват на поливането да се обърне изключително голямо внимание.

Късните домати се нападат от много болести и неприятели. За борба с гъбните болести — алтернария, фитофтора и др., в зависимост от валежите, се пръска от 4 до 6 пъти с фунгицидни препарати. Срещу листните въшки и червеното паяче се пръска с тиофосфорни препарати.

Понеже една част от плодовете не могат да узреят, преди падане на първите есенни слани трябва да се обират всички добре развити плодове и да се поставят за дозряване.

Късното полско производство на краставици е предназначено главно за нуждите на консервната промишленост и отчасти за консумацията в прясно състояние. Много добри резултати от късните краставици ежегодно получава бригадата на Трифон Каращанов в Първомайски ТКЗС с. Поликраище. През 1964 година от 140 декара краставици първа реколтата от 100 декара късни краставици тя реализира 145 000 лв.

Краставиците са изискателни към хранителния режим на почвата. Затова още при първото окопаване се внасят 25—30 кг амониев нитрат и 30—40 кг суперфосфат на декара. Най-добри резултати се получават при еднократно внасяне на торовете.

Изискванията на краставиците към водния режим на почвата са големи. При необичайното засушаване през тази година се налага от момента на

понижаването до края на вегетацията да се извършва редовно поливане. За осигуряване на необходимата влажност през тази година ще са необходими 8—10 поливки, при поливна норма 28—39 куб. м вода на декара. Много добри резултати се получават при дъждоване.

Градинският фасул представлява важна суровина за консервната промишленост. За получаване на по-висока и по-качествена продукция при първото окопаване на фасула се внасят 10—15 кг амониев нитрат и 15—20 кг суперфосфат на декара. По време на масовия цъфтек може да се направят едно подхранване с 6—8 кг амониева селитра. Беритбата на зеления фасул може да стане механизмирано със специалния комбайн „Рустика Симплекс“. От декара се получават по 400—500 кг чушки. Целесъобразно е зелената листостъблена маса да се заорава за зелено торене.

Цветното зеле — втора култура е много ценна суровина за експорт и консумация. За осигуряване по-равномерно постъпване на продукцията може да се извърши етапно засаждане от 10 юли до първите дни на август. След прихващане се прави първо подхранване с по 20—25 кг амониев нитрат и 30 кг суперфосфат на декара. При една от поливките се внасят пресен оборски тор 600—800 кг на декара. След 10—15 дни се внасят при окопаването още 20 кг амониева селитра и 15—20 кг суперфосфат на декара. Извършва се редовно окопаване, като се прави и загърляне.

Цветното зеле се напада от най-много неприятели в сравнение с другите зеленчукови култури. Най-големи поражения нанася ларвата на зелевата муха. За целта преди набръсването площта се напръска с по 3—4 кг хексахлоран на декара, а разсадът преди засаждането се потапя в разтвор от пресен говежди тор и хексахлоран — 50—60 кг на лейка. При поява на му-

хите в полето се пръска с ДДТ или хексахлоран по 3—4 кг на декара. При поява на ларвите се полива с разтвор около кореновите шийки от по 150 г за 100 литра вода интрадон или карбатон. Срещу гъсениците на зелевата и ноцната пеперуда се пръска с ДДТ — 20 на сто. За осигуряване на висококачествена продукция беритбата става на няколко пъти.

Досега стопанствата в окръга са засадили около 250 декара главесто зеле. То е също голям резерв за получаване на допълнителни доходи. Неговата агротехника е сходна с тази на цветното зеле.

Късните зеленчуци са важен източник за получаване на големи количества продукция за износ, за преработка и за вътрешния пазар. Те са сигурен резерв за повишаване доходите на кооператорите. Затова трябва да се води упорита борба за получаване на повече и по-качествени късни зеленчуци.

Мария ПЕТКОВ

научен сътрудник при Опитната станция по зеленчукови култури — Г. Оряховица от Обществена редакция на в. „Борба“

Сведения

за изпълнението на по-важните селскостопански задачи в проценти към 4 август 1965 г.

ТКЗС	Втора полявка			дълбока оран
	паревна	зах.	лещерна	
Д. Липница	120	73	—	9
Павликени	110	99	17	4
П. Сеновец	103	58	46	23
Лисковец	100	216	100	27
П. Тръмбеш	100	117	37	32
Балван	100	100	100	21
Златарица	100	100	100	14
Ресен	100	100	50	48
Константин	100	—	100	18
Килифарево	100	—	100	13
Обединение	100	50	50	34
Белово	100	—	—	16
Самоволене	92	121	29	10
Върбовка	85	100	32	1
Сухиндол	82	100	84	11
Вала черква	80	82	24	23
Джуклония	73	100	40	23
Морава	76	100	48	45
Джуклония	73	100	40	23
Михалци	73	59	64	5
Страница	71	100	30	31
В. Търново	70	42	9	26
Елена	70	—	100	27
Камени	50	99	57	21
Карпанен	36	115	110	21
Дъско	36	—	9	1
Д. Оряховица	34	45	5	27
Кесарево	29	30	—	46
Ц. кория	26	50	100	20
Асеново	25	100	100	12
Драганово	20	71	46	20
Алексово	16	49	44	33
Сушица	15	100	—	33
Г. Студена	0	91	0	25
Ореш	0	36	89	28
Драгомирово	0	0	13	14
Страхилово	0	0	7	36
Ов. могила	0	0	1	31
Масларево	0	0	0	33
Козловец	0	0	0	32
Буйновци	0	0	0	3
Средно за окръга	71	85	38	24

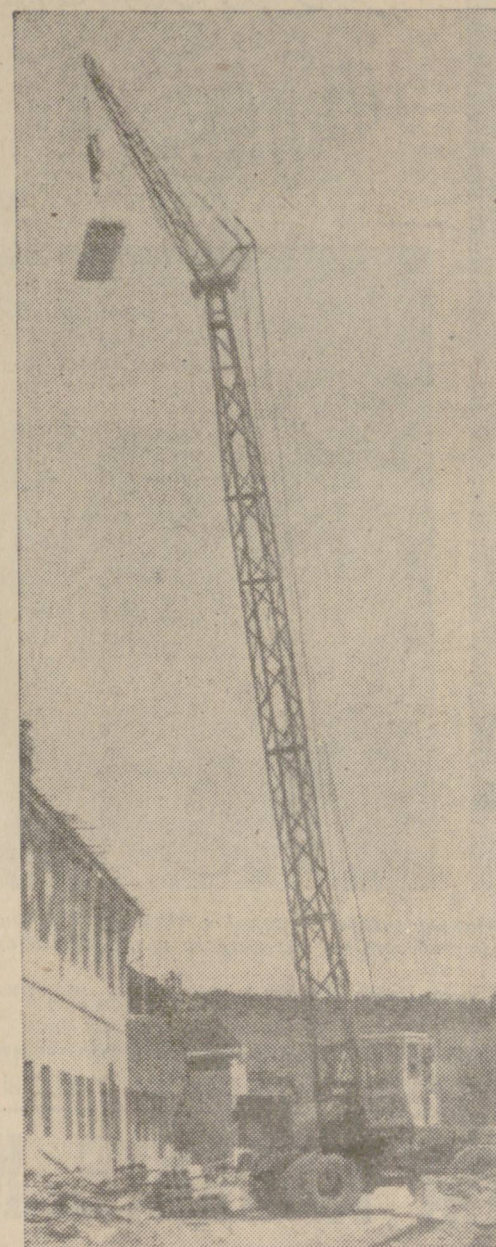
Обектът е пусков. Да не изостава!

Досега строителните работи по разширяването на бирната фабрика са били в график. На някои обекти дори те са привършени. Остават два обекта, които по график трябва да бъдат завършени — единият — депозитът — на 30 септември и другият — малцерия — до края на годината. Със завършването на този обект ще бъдат завършени строителните работи на разширяването.

Но сега основният за разширяването обект е депозитът, защото неговият пусков срок вече чука на вратата. Тук работят бригадата

ТВОРЧЕСКИЯТ КОЛЕКТИВ на Базата за техническо развитие „Стройпът-маш“ към ДМЗ „Червена звезда“ — гара Дебелец отбеляза още една победа в своя трудов дневник. Завършена е техническата документация за сменно работно оборудване на българския багер Б—400, който прототип беше изработен миналата година. Сега, освен с унифицирано работно оборудване — права и обратна лопата, Б—400 ще може да работи и със сменни работни съоръжения — кран, грайфер и драглайн. За експлоатацията на Б—400 като кран ще бъдат използвани четири дължини стрели: 7,5 м; 12 м; 15 м и 15+5 м рамо за товароподемност 5 тона, 3 тона, 2 тона, 1 тон на съответна полезна височина 7,5 м; 12 м; 15 м и 19 м. Той ще може да извършва най-разнообразни товаро-разтоварни и монтажни работи. За претоварване на насипни материали ще бъде използвана стрела 10,5 м и грайфер с вместимост 0,35 кубически метра.

При копане на дълбоки траншеи, изкопки, добиване на пясък и баласта от дъната на водните басейни ще се монтира сменно работно съоръжение — драглайн, състоящо се от стрела 10,5 м и влачеца се кофа с вместимост 0,4 куб. метра. До края на годината ДМЗ „Червена звезда“ ще произведе 50 ба-

НА СНИМКАТА: Изпитание с монтажния кранова стрела.

гера с унифицирано работно оборудване. Производственият участък на базата предсрочно изработи прототипа на крановото изпълнение. В близки дни ще бъде завършена и останалата част на сменното работно оборудване.

Предвид разнообразния характер на изобретените видове работи със сменните съоръжения, ходовата част на багера е предвидена на пневматични ходови колела. Пневмоколесният ход на багера позволява бързото му преместване от едно място на друго. Наличието на два водещи моста обезпечава висока проходимост по лоши пътища и на работни площадки със слаби терени.

Смяната на един вид работно оборудване с друг не изисква изменение в механизмите на въртящата се платформа. Управлението на работните движения на багера е пневматично, на установявателно — механично, а на кормилната уредба — хидравлично. Всички зъбни предавки на багера работят в маслена ванна.

Следващата 1966 година ДМЗ „Червена звезда“ ще бъде в състояние да произведе вече една универсална машина, напълно удовлетворяваща изискванията и нуждите на строителството.

инж. М. КОЦЕВ

ръководител на група в БТР „Стройпът-маш“ — гара Дебелец

ГОТОВИ ЛИ СА ЗА ПРЕВОЗА НА ЗАХАРНОТО ЦВЕКЛО?

През втората половина на август към гара Павликени ще потеглят десетки тонове захарно цвекло, които отукъ ще заминат за Държавни захарни заводи в Горна Оряховица. Времето, което е сравнително кратко, налага колективите на гарата и „Транспред“ да извършат добра предварителна подготовка.

Железничарският колектив вече е огледал силите си и прави преценка на допуснатите минимални слабости. Най-полюбожелото, което се прави за сега, е новата над 300-метрова товарна площадка. От нея ще се товари само захарно цвекло. По този начин ще бъде премахнат едновременното товарене на различни суровини и ще се избегне замърсяването на хранителните продукти. За тази цел се подготвя асфалтирането на още една площадка. Осигурено е и осветлението на рампата. Има четири опитни маневристи.

За кампанията, обаче, ще бъдат необходими още двама стрелника. Вземат се още отсечки мерки, за да могат да се осигурят исканите вагони в срок. Но досега ДЗЗ не са пристъпили към преместването на кантарите на новата товарна площадка. А от нея само през август трябва да бъдат натоварени над 3780 тона цвекло.

Производствените планове на гарата и „Транспред“ в Павликени са така обвързани, че това обуславя строгото изпълнение задачите и на двата колектива. Затова пред такъв важен и отговорен момент, като започване на цвекловата кампания, двата профкома са събрали и на съвместна среща приеха съвместни мероприятия, които ще съдействат за успешното провеждане на кампанията.

Решено е да се направи всичко възможно, за да се намалят до краен предел плащанията за деугуби. Това ще бъде възможно, ако гарата осигурява не всички искани вагони навременно, а на няколко пъти през деценощието и, ако „Транспред“ осигурява своевременно товарно-разтоварни бригади. За осъществяването на тази задача ще спомогне и осигуряването на трисменна работа на механичните средства.

Сформирана е нова бригада към „Транспред“ само от жени, която сега обработва вагоните за износ с домати и която във върховите моменти ще бъде в помощ на останалите бригади.

Колективът на „Транспред“ в Павликени посрещна началото на август със 101 на сто изпълнен деветмесечен план. Тази хубава трудова победа дава сили на работниците и служителите да работят за предсрочното изпълнение на последния годишен план от Четвъртата петилетка. Затова те ще работят образцово през настъпващата кампания за прибиране на захарното цвекло, за да могат още през септември да рапортуват изпълнението на Четвъртата петилетка.

М. МАНОЛОВ

Преизпълнен план за млеконадоя

Колективът на краверфермата при централния стопански двор на ТКЗС в гр. Елена със своите трудови успехи стана известен в Еленския балкан. Миналата година той посрещна Деня на Свободата като носител на високи звания „Краверфера за комунистически труд“ и на паспорт на трудовата слава.

И през тази година живот-

новите постигнаха нови трудови успехи. Планът за млеконадоя за 8-месечие е 204 000 литра, а до 3 август е надоедено 218 000 литра мляко. В резултат на добрите грижи към животните през сухостойния период, от 77 крави се получиха 80 теленца. За годината от фуражна крава трябва да се надово средно по 2300 литра мляко, а досега е надоедено по над 1700 литра. Това е гаранция, че годишният план ще бъде преизпълнен. Млякото е със себестойност 0,14 лева.

На първо място е групата на Пенка Недева, следвана от носителката на паспорт на трудовата слава Мария Костова. След тях се нареждат групите на дългогодишния кравер Йордан Гайдаров и Йордана Каросерова, Хубави са и резултатите на телчарката Стефана Калчева, която за седеммесечие има 730 грама среднодневен прираст на теле. Голям дял за високите успехи имат партийният отговорник при краверфермата Димитрина Йорданова и зоотехникката Мара Димитрова, които следят от близо работата във всяка група.

Първа грижа на трудовия колектив сега е прибирането на сеното, сламата и осигуряването на сочни фуражи. Животновъдите обещават в чест на Девети септември да надоят надпланово 30 000 литра мляко.

М. А.

К. Василев

НА СИЛАЖИРАНЕ!

За осигуряване изхранването на животните през тази година трябва да се приготви по-голямо количество силаж. Това налага да се мобилизират силите на кооператорите и комсомолците за използване на всички източници на зелена маса, за отглеждане и полагане на най-големите грижи за вторите култури.

Окръжният комитет на ДКМС, Управлението на селскостопанското производство и Профсъюзът на работниците от селското стопанство организират масово всемладежко съревнование между младежките тракторни бригади, кооперативните стопанства, общинските организации за напрана на най-много силаж. Съревнованието ще се води и отчита ежеседмично и крайното класиране ще се извърши до 30 октомври 1965 година. На първенците ще се раздават награди, грамоти на Окръжния комитет на Комсомола и екскурзия в страната.

Почистват семената

Въпросът за почистването на семената за есенната сеитба е правилно разбран в ТКЗС „Пробив“ — Овча могила. Добре е организирана работата при първи стопански двор с бригадир Петър Иванов и Димитър Йорданов. Там се работи на две сменни — сутрин рано от 4 часа вечер до късно.

Досега са почиствени 120 тона семената. Изпратени са

пробите в семенеконтролната станция в Свищов.

Започна почистването на семената и при втори стопански двор — Овча могила. Изостава работата при трети стопански двор — участък Червена, поради това, че ремонтът на семеочистачната машина още не е привършен.

П. Панчев

Основите на богатата реколта през идната година се залагат сега.

Механизаторът Минчо Стоилов от ТКЗС „Октомврийска победа“ — Подкраище на ден извършва по 60—65 декара дълбока оран.

Въпреки суровата, седма бригада, в която работи Стоилов, вече е изорала над 1000 декара.

Снимка: Ив. Воденичаров

Младежки простори

★ РЕДАКТИРА НЕШАТЕН МЛАДЕЖКИ ОТАЕЛ ★

Средношколската бригада в село Виноград с командир Стефан Йорданов Колев брои тридесет комсомолци. На тях е предоставено манипулирането на домати за износ. Бригадата досега е предала на изкупвателната организация над 111 тона.

Комсомолката Христина Пеева Дечева е известна с най-големи производствени успехи — по 70 чайги дневно (Снимката вляво).

РАЗКАЗВАМЕ ЗА БРАТСКИТЕ МЛАДЕЖКИ СЪЮЗИ

СЪЮЗЪТ НА МЛАДИТЕ КОМУНИСТИ В КУБА

НА 1 ЯНУАРИ 1959 ГОДИНА революцията в Куба победи. Днес кубинският народ, ръководен от Единната партия на социалистическата революция, продължава своя победен ход за изграждане на ново общество. В предните редове са младите кубинци, водени от своята организация — Съюз на младите комунисти. Това е организация с богата революционна традиция.

Още през 1928 година се създава Младежка комунистическа лига, която променя назоваването си на няколко пъти, но запазва докрай целта си — борба за свобода и получаване на пълна независимост на Родината.

През 1944 година започва да действа Съюзът на социалистическата младеж на Куба, членовете на който вземат активно участие в борбата против реакционния режим на Батиста. През следващите години се раждат и укрепват и други младежки организации. След победата на революцията става необходимо да се обединят всички младежки сили, за да се борят за осъществяване на програмата на Единната партия на социалистическата революция. Така от 1960 година се създава Асоциацията на младите въстаници.

През 1961 година — годината на образованието, както я наричат кубинците, 50 000 членове на Асоциацията доброволно замъкнаха в най-затътителните кътчета на Куба, за да създадат училища и да обучават неграмотните кубински селяни и работници. В борбата с въоръжената интервенция в Плайя-Хирон през същата година хиляди младежи и девойки доброволно участваха в народната милиция и в разгрома на американските интервенти.

Съюзът на младите комунисти е политическа, но не масова организация. Във връзка с това Раул Кастро подчертава, че тя трябва да бъде организация с подбор на членовете, а не масова, без да губи, обаче, своята тесна връзка с масите.

В съюза на младите комунисти може да членува всеки младеж от 14 до 27 години — активен в ученето, в труда и отбраната на страната, приемащ програмата за социалистическото строителство, като етап за преминаване към комунистическото общество. Членът на Съюза на младите комунисти преминава кандидатски стаж от шест месеца до една година и, ако през това време не прояви необходимите качества, се лишават от правото да стане редовен член.

Във връзка с голямата цел, която си поставя кубинската революция — да се превърне Куба от слабоекономическа в напреднала страна Съюзът на младите комунисти поставя пред всеки младеж и девойка задачите да се учи. Пред кубинската икономика стои за решаване въпроса да се превърне селското стопанство в база за две основни производствени: захарна продукция и животинска продукция. За извършването на техническа революция са необходими огромен брой инженери, ветеринарни лекари, зоотехници и други специалисти. Това е една от основните цели на Съюза на младите комунисти. Друг важен сектор от неговата дейност е идеологическата работа. Импералистическата пропаганда е нанесла сериозни поражения. Буржоазното влияние все още въздейства върху някои слоеве от младежта. Но Съюзът схваща идеологическата борба като част от общата борба и затова води широка политическа просвета тесно свързана с

конкретните проблеми на страната.

Особено внимание се обръща и на въпросите, свързани с отбраната на страната. „Да строим и зацеливаме социалистическата родина“ — това е девизът на кубинските младежи.

Съюзът на младите комунисти има свой печатен орган — седмично списание „Меля“. Названието му иде от името на основателя на Кубинската комунистическа партия Хулио Антонио Меля. То съществува вече 21 години и е история на борбата на младите комунисти под ръководството на партията срещу империализма и националната реакция, срещу експлоатацията и потисничеството на чуждите монополи.

Партията постави пред Съюза и отговорната задача да ръководи пионерската организация, но, поради допуснати слабости, бе преустановено. Съюзът на младите комунисти сега гъти 12 000 пионерски ръководители, които още тази есен ще започнат отново нейното изграждане.

В Куба, освен Съюза на младите комунисти, съществуват и две други младежки организации:

Съюз на учащите се от прогимназиите и Студентската федерация. Те са масови организации, които работят под прякото ръководство на Съюза на младите комунисти.

Още от самото създаване на Съюза на младите комунисти се установиха братски и дружески връзки между него и нашия Димитровски комунистически младежки съюз. През 1963 година делегация на ЦК на ДКМС посети Куба, където беше обменен опит и бяха наредени мероприятия за взаимно опознаване на младежта от двете братски страни.

Много млади кубинци се учат в нашите учебни заведения и много български комсомолци-строители, селскостопански работници, специалисти в различни области работят като бригадери в Куба и предават своя опит и знания.

Младежта на два малки, но уверено поели пътя към изграждане на щастieto на своите страни, народи през земи и континенти, през морета и океани си подават дружески ръце в името на общи цели — мир, братство, равенство и щастие.

Младежта на два малки, но уверено поели пътя към изграждане на щастieto на своите страни, народи през земи и континенти, през морета и океани си подават дружески ръце в името на общи цели — мир, братство, равенство и щастие.

Младежта на два малки, но уверено поели пътя към изграждане на щастieto на своите страни, народи през земи и континенти, през морета и океани си подават дружески ръце в името на общи цели — мир, братство, равенство и щастие.

Младежта на два малки, но уверено поели пътя към изграждане на щастieto на своите страни, народи през земи и континенти, през морета и океани си подават дружески ръце в името на общи цели — мир, братство, равенство и щастие.

Младежта на два малки, но уверено поели пътя към изграждане на щастieto на своите страни, народи през земи и континенти, през морета и океани си подават дружески ръце в името на общи цели — мир, братство, равенство и щастие.

Достоин се все знамето сред редиците на свицковските комсомолци-бригадери.

БЕБРОВСКИТЕ КОМСОМОЛЦИ

— Хайде, хайде, по-живо, че изоставаме! — подвиква Дуча Асенова на момчетата от нейната чета.

Основателна е тревогата й. Ето четата на Анастас Аврамов е направила повече бали и ще спечели съревнованието...

Така е всеки ден. Средношколците от младежката бригада „Александър Момчев“ в с. Беброво са в трудова надпревара. Командирът на бригадата Петър Векилов и всички кооператори се радват на съвместността и трудолюбието им. Дневно комсомолците балират 10–12 тона слама. А всеки знае колко нужна е тя за животните през зимата...

През време на обедните почивки пък се изнасят политическа информация. Вечер, след напрегатната полска работа, следва поздравителният концерт за първенците по местната радиоуредба. Приятно е да чуеш името си като първенец и да изслушаш песента-поздрав, приятно е да гледаш как кооператорите довольно клатят

в „БОРБА“
Стр. 2, бр. 93, 5. VIII. 1965 г.

глави и казват:
— Работни момчета, брей! Добра работа свършиха на стопанството!

Иван Танчев

ДОЙДОХА като на шега. Приседнаха на сухата земя. Стояха, пушеха и се усмихваха, сякаш бяха дошли да се любуват на Янтра.
— Да почваме ли? — спогледаха се всички.
— Да почваме! — отговори пак всички.
...Отворът на огромния канал беше затрупан с пръст — камениста, суха. Сега никой не се смееше. Само кирките пееха.

В КАНАЛА беше тясно за двама. Започна Гошката. Той винаги започва първа. После Чиликов. Цял час! Как издържа, как?! Само русата му коса се подаваше, после бавно се скриваше, изчезваше. Бригадирът бай Ботю Кушев едва го накарва да излезе. Смени го Колецо. Насила смешиха и него... Всеки, който влезеше, не искаше да излиза.
— Още малко, старче, — чувахе се изпод земята, а сърцето на бай Ботю се състияше като в обръч.

Ако можеше да надникне в тъмната дупка, щяхте да разберете каква значи. Мракът бодеше очите, дишаше се тежко, а от мириса на напираса стъпиха.

ВОДИТЕ НА ЯНТРА отнасяха неустотно дните. Момчетата рядко виждаха слънцето. За тях то беше слабата светлина, която се сценждаше долу, калта я ползваше, докато я преворне в тъмнина... Възгетата ожулваха ръцете и на

МЛАДИ СЪБЪРЦА

Гото, и на Исмаил, на Тошката, на Колю, на Спас и Минчо. Тежко е и сега. Но те си спомнят първите дни в завода, когато се събраха заедно. Беше им трудно, пък и малко пари получиха. Искаха да се разбият, но нещо ги застави да останат. Може би, беше дружба, може би, стремеше на младите им сърца към трудното... Умората превръщаха в стени и канали.

Всички хора са те. Ако някога някой се натъжи за нещо свое, другите ще го утешат, ще му помогнат. Ако се вгледате в очите им, ще видите много топлина и много доброта. В тях вече има много от сърцето на възрастния майстор бай Ботю.

Залез. Те излизат един по един от канала изкаляни. Изхвърлили са стотици кубически метра тиня. Но почистиха канала няколко дни преди срока. Сега като победители седят и запущват. Стоят един срещу други и се усмихват. Всяка трудност има край! А хората разбират, че са хора, когато превъзмогват трудностите...

— Да тръгваме ли? — спогледаха се всички.
— Да тръгваме! — станаха пак всички.
И утре ги чакаше работа. Янтра отнасяше още един ден.

В ПОМОЩ СА СРЕДНОШКОЛЦИТЕ

МИНЕТЕ ЛИ през Моравския кооператив, непременно ще ви кажат за средношколската бригада „Цветан Д. Цанков“, обединила в своите редове 72 младежи и девойки. Минете ли през Моравския кооператив, ще ги намерите и в зеленчуковата градина, и в блоковете със захарно цвекло, и на тухлите. Навсякъде ще чуете за тях все хубави работи. Ръководството на стопанството им повери грижата за захарното цвекло в тия напрегнати дни и средношколците от бригадата го почистват от кускутата. Почистени са вече над 1200 декара.

Най-добре работи първа чета с командир Стефан Симеонов. Не остава, обаче, назад и втора чета, която е в зеленчуковата градина. Тук средношколците брат и готвят домати за износ. Всеки ден преминават през ръцете им по над 3000 кг домати. Най-добре работи първо звено със зеновод Ценка Петрова.

Добрите изобщи са много: Стефан Ангелов, Димитър Асенов, Веселин Колев, Снежана Маринова, Труфанка Александрова, всички почти.

Вечер след свършване на работата всички пак заедно са в комсомолския клуб. Командирът Веселин Миланов отчита съревнованието за деня и поставя нови задачи. След напрегатната работа те до късно подготвят литературно-музикални програми, изнасят ги пред трудолюбците се от селото и пред средношколските бригади от съседните села.

Те най-упорито са решили да завоюват правото за участие в националния бригадирски събор.

В. ЦВЕТКОВ
от Обществена редакция на в. „Борба“ в с. Моравица

О ***** О

ПОД БРИГАДИРСКИЯ ФЛАГ

В ПРОДЪЛЖЕНИЕ на 30 дни средношколците от комсомолската градска организация в Лясковец работиха в помощ на кооперативното стопанство.

По инициатива на Градския комитет на Комсомола и бригадирския щаб се организира и проведе тия дни около Петропавловския манастир градски бригадирски събор.

На площада в град Лясковец се събраха бригадирите от селата Добри дял, Мердана и Драгичево и градската бригада „Иван Пазвантов“. С песни, веселие и смех те се изкачиха на върха. В 9 часа вечерта тръбта извести събор.

Край бригадирския огън говориха Георгиев — първи секретар на Градския комитет на БКП. Той приветства средношколците с упоритостта и ентузиазма в труда и им пожела още по-големи успехи в построяването на новото комунистическо общество. На бригадирския събор бяха гости председателят на кооперативното стопанство, бригадир от 1947—1949 година, много граждани, пионери и други младежи. На бившите бригадирски строители Хаинбоаз, линии и язовири, бяха връчени бригадирски значки. Те бяха обявени за почетни бригадир на градската бригада.

Край буйния огън бригадирите изнесоха литературно-музикална програма, а после дълго, дълго пяха, танцуваха, веселиха се.

Съмна се, но бригадирският събор продължи и втори ден.

Пред голямата читалищна сграда в Лясковец идват на групи бригадир и гости. Свири тръба. После се изпълва са-

Колю Ламбурчето

НАТО ПТИЧКИ от гнездото си излетяха двамата снове на трудолюбивия кооператор Драган Ламбуров от с. Разпоповци. Събдана се мечтата на някогашните воловарчета от махала Криковци, които тичаха босоноги из деретата, горите и баярите, имитирайки бръмчене на моторни коли. По-големият, Илия, безспир снове из стръмните пътища на Еленския балкан с товарната кола на кооперативното стопанство. Никола пък е с трактора.

През 1958 година едно момче слезе от махала Криковци, мина през Разпоповци и дойде в Машинотракторната станция в Елена. Влезе при директора и каза, че иска работа.

— На колко си години? — попита директорът.
— На петнадесет, — отговори какъто младежът.
— Малък си още, юнак.
— Нека поробота, па ще видим...

Този младеж беше Никола Ламбуров. Дойде разрешение от профсъюза и той заработи от сърце, като прикачвай при Симеон Шалаверов и Христо Стоянов — трактористи опитни, добри и примерни. Това бяха и първите негови учители. Един ден Христо спря бащата на Колецо и му каза:

— Бай Драгане, от твоя син тракторист ще стане. Няма шега, харесва ми!
Ръководството на МТС го изпрати в с. Златарица. В продължение на две години той с отличие усвои теоретичните и практически знания по машинотракторно дело. Директорът на Машинотракторното училище, възхитен от неговото ученичествено и поведение, също с възторг загвори на бащата:

— Бай Драгане, златно момче!

Сутрин, когато диспечерът окачи сведението в ремонтната работилница монтьорите започват да коментират класирането на комбайнерите:

— Монката ще спечели съревнованието!
— Не, Колю Ламбурчето ще бие всички! — заявява шлосер-заварчикът Петър Златев и повечето клатят утвърдително глави.

Петко КАЗАНДЖИЕВ

Рапорти на младите

В Българска надревара за изпълнението на годишните планове и обещания е и цялата младеж от окръжната комсомолска организация.

Младежката структурна бригада „Ръководител Димитър Нелазков при ТПК „Метан“ във Велико Търново, при план за годината да произведе продукция за 387 850 лева, до 20 юни 1965 г. даде продукция за 389 420 лева. Бригадата се бори за извоюване звание „Бригада за комунистически труд“.

По примера на младите работници от градската организация във Велико Търново и младите овчари от с. Ресен вече се включват в редиците на първите и много други млади хора.

Горски Сеновец, при план да получи прираст 16 080 кг, е получила вече 16 160 кг при среднодневен прираст 800 грама. Тук работи комсомолката Стефана Вонкова. Тя е усърдна и упорита в своята работа, влага голямо желание и жар.

Гипсът като... тор

СЪДЪРЖАНИЕТО НА БЕЛТИЧНИИ в зърното се увеличава, ако площите се увеличат. Това са установили сградниците на Селскостопанския институт близо до Харноу. Дългогодишните опити показват, че ако на хектар посев се внесе по 2–3 центнера пресен гипс, то колкото повече гипс, толкова по-висока е плодородността и граха нараства с 25 на сто.

Ябълка — рекордър

СВЕТОВНИЯТ РЕКОРД на урожай от едно дърво принадлежи на ябълката „Бил Гозмарин“, която се отглежда в совхоза „Трети интернационал“ в Дагестан — Северен Кавказ. През 1960 г. тя е издържала на клоните си 1917 кг сочен товар...

Атомът търси рецепта за дълголетието

УЧЕНИТЕ СМЯТАТ, че човек може да живее по-рано на златова, че организмът е изразходвал силите си. Продължителността на живота в значителна степен зависи от социалните условия. Но сроковете на живота се определят и от биологически особености на клетките на човешкия организъм. Всяка клетка непрекъснато поглъща хранителни вещества, извършва преработките продукти при обмяна на веществата постепенно се понижават и в извършватите хора достига онзи предел, след който настъпва смъртта.

Защо се понижават обмяната на веществата и настъпва старостта? В помощ на учените по този въпрос се притекоха изотопите. Използвайки метода на безлъчните атоми, учените установиха, че обмяната на веществата в стареенето на клетките не съответства напълно на действителността. Безлъчните атоми показват, че клетките на организма непрекъснато се обмянат. В храната добавили малко реактивни изотопи. Оказало се, че всеки 12 месеца всички стари съставни части на организма напълно се заместват с нови. Сега биолозите търсят причината за обмяната на веществата.

Посетителите на кино

В СВЕТСКИЯ СЪЮЗ киното се посещава най-много. Средно всеки съветски гражданин (независимо от възрастта) посещава кино 18 пъти на година. В САЩ — 12 пъти, във Франция — 8 пъти.

Полимери лекуват склерозата

ЕДНО от постиженията на съвременните химични — синтетичните полимери могат да заместят кръвта. Полимерите-кръв заместващи сега се съчетават с различни лекарствени препарати. Такива вече са създадени над десет. Те се прилагат при лечение на туберкулоза, артериосклероза, повишена съсиремост на кръвта и др.

Намерен е начин за химическо съединяване на полимерите-кръвзаместители с някои антибиотични. Полимерният пеницилин ще може да се въвежда под кожата веднаж през няколко дни.

Уникална карта

КАКВО Е ЗНАЕЛ човекът за нашата планета преди 1850 години? Отговор на този въпрос дава новият труд на съветския академик С. Т. Еремкин. Той е възпроизвел по книжно описание, недостигналата до нас карта на света от преди 1350 години. За основа на картата е послужил оригиналният литературен паметник на древността „Арменска география на VII век“. На възпроизведената от Еремкин древна карта на света заета е представена като кълбо, покрито с градусна мрежа. Върху нея са отбелязани Европа, Средна и Южна Азия и Африка до екватора. Картата не излиза извън рамките на северната част на Източното полукълбо и съдържа много били петна с надписи „неизвестна земя“.

Речник на растителните лекарства

В ДРЕВНОСТТА всяка страна по свой начин обозначава своята лекарствена растителност. Това създава трудности при изучаване на великите медицински налго. Учените от Узбекския институт по експериментална медицина от няколко години работят над съставянето на речник на лекарствата от растителен изход, използвайки от медицините на Средновековието.

Да не се спира по средата!

Една, макар и бегла съпоставка на данните, сочи резултатите в животновъдството на ТКЗС в Михалци за шестмесечното на тази и миналата година, ясно показва напредък. Напредъкът е очевиден особено за свинеждството и птицевъдството. По средна продуктивност на птиците стопанството е на трето място в окръга и сериозно изпреварва такива птицевъдни стопанства, каквито са Павликени, Бяла черква и др. А средният прираст на свинете за уговяване се движи между 450 и 460 грама дневно, като всеки килограм месо се получава с по-малко от 4,5 кг концентриран фураж.

Тукашните специалисти много добре знаят как стопанството достига тези резултати, как от година на година се изместват от последните редици, решително премина границата на „златната“ среда и се нареди до първите стопанства на окръга. Към богатия опит на градинарите и лозарите в кооператива се прибави и добър опит на животновъдите.

Много мислиха и премисляха ръководители и специалисти, когато решаваха въпроса за специализацията и концентрацията на животновъдството. Съобразяваха се и с натрупаната традиция, и с наличните на фураж, на постройки, пресмятаха добре и намериха правилно решение.

Откакто отделиха развъждането на прасетата от уговяването, резултатите изведнъж отскочиха нагоре. В Стамболово и Лесичери съсредоточиха свинете-майки. Специалните грижи, които се полагат за тях осигуряват на стопанството висококачествени приплоди. И, макар че условията за уговяване не са особено добри — леки навеси, липса на механизация — на резултатите могат да завидят много кооперативи в окръга. Разпределени по възрастови групи, прасетата се хранят строго диференцирано, като се прилагат мокро и сухо хранене, в зависимост от развитието им. Така за около 6 месеца те стават 90 килограма. Такова интензивно хранене е далеч по-огорчително, отколкото, ако се проточва с месеци напред.

Свинеугоителите Никола Козарев, Пею Тодоров, Йордан Дянков и Атанас Андюнов са виждали до най-големите подробности на своята работа. Познават изискванията не само на отделните групи, но и на всяко прасе. А работата им никак не е лека. В момента, например, имат 800 прасета на мокро хранене. Като ги хранят три пъти на ден, те превърлят през ръцете си не по-малко от 600 кофи и около 4 тона сурватка, без да се счита залагането на люерна, на всичките 1400 прасета, почистването на помещениата и дворчетата и др. Работят колективно и справедливо разпределят задачите си. За тях планът не е нещо отвлечено, нужно само за счетоводните книги, а жива програма, около която са най-честите им разговори и за чието изпълнение се следят най-внимателно. До края на годината те трябва да предадат 220 тона месо, а вече са дали 200 тона. Доброто развитие на по-малките прасета и бързото уговяване на по-възрастните, дава абсолютна гаранция, че планът ще бъде изпълнен. Това подхранва сили и висок дух у четиримата упорити мъже.

Препризнат подбор на ярките, съчетан с правилното хранене, донесе пък успехите на птицевъдството. И сега, в горещите дни на лятото, носливостта не пада под 50 на сто.

Но докато в тези два отрасли на животновъдството продължителната суша не е оказала още съществено влияние, тъй като храненето е свързано предимно с концентриран фураж, в говедовъдството положението е по-друго. До края на май графикът за млечното се изпълняваше, но за шестмесечния планът

не бе достигнат с 30 тона, а за юли млечността спадна с близо 10 тона. Независимо, че повече от кравите ще се отелят през втората половина на годината, изоставането не може да не тревожи. Пашата вече съвсем намали, затормозва се растежът на люцерната. Съвсем очибийно е, че първата култура фуражна царевича няма да даде очакваната зелена маса. Под въпрос е планираният добив за зърното.

Обсъждайки тези въпроси, управителният съвет правилно реши и в стопанството се зася 2700 декара втора култура фуражна царевича, от която 2300 декара е вече полята. Набавени са меласа и карбамид, с оглед в най-близки дни да започне обработката на сямата.

Но все още грижите и мерките не отговарят на тревожното положение, което съществува в кооператива. Добра беше инициативата за засяване допълнително на 1200 декара фуражни смеси, но изпълнението на тази задача се забавя. А от тях ще се очаква зелена маса през октомври и ноември. Не добре е организирана полската на люцерната. Често водата се пуска да тече свободно из посевата, без да се направлява и контролира, при което един части остават неполати, а на други се дава прекомерна влага. Мудно се преустрои стопанството и на денонощно поливане, защото малко се е мислило какво е нужно за нощната работа. Може да се избярга с освобождаването на фуражните площи, с ремонтни работи на резачките и слякокомбайните, с почистването на траншеите, защото, заедно с обработката на сямата, вече трябва да започне и слякожирането на царевичата.

Има и нещо друго, което се отразява зле върху продуктивността на животните. Това е нередовното снабдяване на стопанския двор с вода. По пренеска на специалистите всеки ден се губят стотици литри мляко, носливостта намалява с 10—15 на сто, понижават се силно прирастът на младите животни. Животновъдите се мъчат да карат вода с бачонки, наливат я в корита, но скоро тя се стопля и замръзва. А в помещениата има автопоилки, но тях животните рядко могат да ползват.

Коя е причината? От една страна, в резултат на сушата дебитът на водозточника е силно намалал. Това е напълно понятио. Но от друга страна съществува безотговорно отношение при ползуването на водата от много кооперативи. През цялата нощ те я пускат в градините си, а до резервоара на стопанския двор не може да достигне. Съвсем очевидно тук вина носи и Общинският народен съвет. Окръжния народен съвет за забрана използването на питейната вода за поливане, още не са представили нарушителите за наказание. Подценили са контрола и разяснителната работа Общинският партен комитет и Управителният съвет на ТКЗС. Те не са направили нищо съществено за обществено порицание на онези, които слагат личните си интереси над кооперативните. Безспорен е и другият факт, че дирекция „Водоснабдяване и канализация“ към Окръжния народен съвет не е работила с предвидливост, не е гарантирала и отделила водоснабдяването на стопанския двор от това на селото. Все още е малък контролът и помощта й за облекчаване на затрудненото положение.

През следващите месеци и зимата животновъдството ще бъде поставено пред едно сериозно изпитание. Ще излезат от него успешно онези стопанства, където се работи предвидливо и умно. В това отношение ръководителите на ТКЗС в с. Михалци има да положат още усилия, за да не спре напредъкът нито по средата.

П. ДИМИТРОВА

УПОРИТ ТРУД — ВЪЗНАГРАДЕН БОГАТО

Караисенските кооператори имат вече значителен опит в зеленчуковото производство. До рибана майсторите в отглеждането на ранни домати.

Въпреки закъсннатата пролет, през настоящата година ранните домати за износ започна навреме и при добра организация. От ранни зори бера-

тите на домати са на своя пост. Досега втора зеленчукова бригада с. Караисен с бригадир Марин Чумпалов е набрала и предала за износ над 190 тона домати при план 110, като при това нито килограм не им е върнат, като лошо приготвен. От 40 декара са получили вече средно по 4,5 тона домати са-

мо за износ. До края на кампанията кооператорите ще се поиздържат с 200 на сто изпълнение на плана.

За трудолюбивите градинари няма по-голяма радост да берат и изпращат винаги пресни и доброкачествени домати за износ и вътрешния пазар. Тодорова и Стефанова

Пашкули и вълна

Край белоснежната сграда на пашкулосушилнята в град Елена се чува шумно оживление. Досега са приети 8000 кг пашкули. Похвална е и инициативата на учениците от основното училище в Чанали, които години наред отглеждат по няколко кутри буюно семе. Те предадоха 300 кг пашкули. Равнати са резултатите на кооператорката Стефана Стойкова от махала Майтани, които предаде 73 кг пашкули, на Иван Ралиев от махала Харваловци — 65 кг. Петко Калчев от Йовковци — 60 кг и др.

Представителят на „Текстилни влакна“ — Горна Оряховица Георги Вълков работи с голямо внимание при приемане, сортиране и опаждане на пашкулите. В същата сграда винаги е и представителят на Окръжния кооперативен съюз — Горна Оряховица Петко Мартинов, който приема вълна.

Надпланово количество вълна отчетоха стопанствата в Златарица, Веброво и Буйновци.

К. Василев

Борба с горещините

Поддържането на безнаставно, вия железен път е много трудно. Нагряването на метала е опасно. Работниците от поддържането на гара Павликени, като се съобразяват с големите горещини, бдят, за да може температурата на релсите да се намали с 10—15 градуса.

За пръв път по безнаставния железен път от гара Павликени до гара Ресен се приложи пръскане на релсовите нишки с варов разтвор. Първите опити на този нов начин за поддържане са насърчителни и вече се прилага в първи жп майсторски участък.

П. Николов

В местността „Над селото“ кооператорът Йордан Кирилов от с. Първомайци — II, по-лива пшеничен блок. Снимка: Ив. Воденичаров

Трудовият фонд в промишлеността на окръга

КОЛИЧЕСТВЕНИТЕ и качествени изменения на трудовите ресурси, тяхното отраслово и териториално разпределение, използването на специалистите, измененията в професионалния състав на работниците, повишаването на квалификацията на ръководните кадри и др. са един от най-важните и най-сложните проблеми на социалистическата икономика. От правилното решение на тези проблеми до голяма степен зависи равномерната заетост и по-пълното използване на работната сила.

Промишлеността е водещ отрасъл на нашата икономика. От общия брой на участващите лица в материалното производство в окръга 38,4 на сто работят в промишлеността. В резултат на социалистическата индустриализация на нашия окръг през годините на народната власт съществено се увеличи количественият състав на работната сила, заета в промишлеността. Така за периода 1952—1964 година заетите лица в промишлеността на окръга са се увеличили с 16 695 души. Това увеличение не е случайно. То е резултат преди всичко на прираста на промишлени основни фондове.

Друга основна тенденция в движението на работната сила в окръга през посочения период е, че тя се насочва предимно в държавните промишлени предприятия — 25 106 души (1964 г.) и сравнително по-малко в кооперативните промишлени предприятия — 4690 души (1964 г.).

Едновременно с количествените изменения в състава на работната сила в промишлеността в него настъпиха и структурни изменения. Основните тенденции в това отношение може да се видят при анализа на съотношението за заетите лица по категории:

Относителен дял на средния годишен брой на работниците и служещите в държавните и кооперативните промишлени предприятия (в проценти):

	1952	1960	1964
Общо	100,0	100,0	100,0
Пром. производ.			
в т. ч.:			
работници	73,0	79,9	80,8
ученици	3,4	0,5	0,3
ИТР	6,2	5,6	6,6
служещи	1,1	5,5	6,3
общ. персонал	1,4	0,6	0,6
охрана	1,8	1,4	0,7
Непромишлен персонал	6,1	6,5	4,7

Броят на работниците през последните години има подчертана тенденция на увеличение. Това има извънредно голямо значение за осигуряване на високи темпове на промишленото производство както и за рационалното използване на работната сила. Работниците са активна част от персонала в промишлеността и тяхното абсолютното и относително увеличение оказва благоприятно влияние за нашата икономика.

Научно-техническият прогрес в промишлеността обуславя непрекъснатото абсолютно и относително нарастване на броя на инженерно-техническите работници.

През последните години у нас имаше задържане на темпа на увеличаване на инженерно-техническите работници, което не съответствуваше на общия растеж на промишлеността, главно в окръга, че липсваше типово нормиране на техния брой. Сега, макар и колебливо, тази неблагоприятна тенденция се преодолява.

Посочените количествени и структурни изменения в състава на работната сила в промишлеността се припращат и със съответни качествени изменения, които намират обобщен израз в повишаване на обществената производителност на труда. Така за периода 1952—1964 година производителността на труда на едно лице промишлено-производствен персонал е нарасла с близо 70 процента.

ВАЖЕН ВЪПРОС, свързан с работната сила в промишлеността, е нейното разпределение по отрасли. Различната степен на развитие на отраслите и тяхната трудопоглъщаемост определят специфичността на разпределението на работната сила в промишлеността.

От статистическите данни за отрасловата структура на работната сила в промишлеността на окръга се вижда, че тя се насочва главно към отраслите: производство на електроенергия, машиностроене и металообработване, производство на строителни материали, химически, т. е. към отраслите, които имат голямо

значение за по-нататъшното развитие на икономиката ни и на техническия прогрес. Относителен дял на заетите в тези отрасли лица се е увеличил от 7,2 на сто през 1960 година на 27,3 на сто през 1964 година.

Тук изтъква проблемът за правилното съотношение в заетостта на мъжете и жените. Сравнително по-хармоничната структура на промишлеността води до по-добра заетост на заетост между мъжете и жените и вследствие на това и до по-целесъобразно използване на трудовия фонд. В нашата промишленост относителният

дъл на жените от общия брой на работниците и служещите през 1964 година е 40,6 на сто, при средно за страната 35,9, което е в резултат на заетостта в някои окръг текстилни и хранително-вкусове отрасли, в които работят предимно жени.

В тясна връзка с отрасловото разпределение се намира и проблемът за изменение в професионалния състав на работната сила. С всяка изминала година, под влиянието на техническия прогрес, непрекъснато се увеличава броят на работниците с нови професии: апаратчици, леяри, стругари, шлифери, и др. Закономерност в наши дни става формирането на работник от нов тип — висококвалифициран с широк профил.

Съществени изменения в структурата на работната сила в промишлеността настъпиха и по отношение на нейния квалификационен състав. През последните години в промишлеността на окръга вляха своите сили и талантните млади специалисти-инженери, икономисти и техници. Сега на 1000 души заети в държавните промишлени предприятия на окръга, се падат средно около 22 специалисти, вишисти и 50 души средни техници. При конкретния анализ на квалификационния състав на заетата работна сила в промишлеността на окръга изтъква, обаче, един тревожен факт: близо 80 на сто от заетите лица в този водещ отрасъл на нашата икономика са без средно образование. Това безспорно оказва влияние върху производителността на труда.

Увеличаването на специалистите в промишлеността би позволило в известна степен да се подобри съотношението между инженери и техници. Сега средно в промишлеността на окръга на един инженер се падат около 3—4 души техници. Това съотношение е правилно и дори се приближава до съществувашото в някои напреднали страни. В отделните отрасли, обаче, положението е твърде различно: в някои има пресиране, а в други — липса на средни техници. Известно е, че в производствения процес има много длъжности и функции, които може да се изпълняват от средни техници и икономически не е целесъобразно на тези места да се използват инженерни кадри с висока квалификация. Назрела е необходимостта от разработване на типови шатни разчисления по отделни отрасли на промишлеността. Известен е и още един тревожен факт, който за съжаление всяка година, при статистическа анкета за специалистите, се откроява: много от завършилите специалисти с висше и средно специално образование не работят по придобитата си специалност. Очевидно техният труд няма да бъде ефектен.

***

ЕФЕКТИВНОТО ИЗПОЛЗУВАНЕ на работната сила в промишлеността е тясно свързано с проблема за най-пълноценно и рационално използване на нейното полезно действие в рамките на работното й време. Макар и с явно ограничени параметри, използването на работното време на заетите лица в промишлеността на окръга бележи тенденция на подобряване. Така докато през II-то тримесечие на 1964 година на 1 работник са се падали средно 68,4 фактически отработени човекодни, през второто тримесечие на настоящата година те са се увеличили на 68,9 човекодни. Тази положителна тенденция е в резултат главно на намаляване на неявяванията поради болест, разширяне на административната и др. Ярко са намалели и тежестите престои. Например, през второто тримесечие на миналата година на 1 работник са се падали средно 7,33 часа текущи престои, а през това тримесечие те спадат на 3,46 часа. Налице е, обаче, тенденция на увеличаване на извършените човеко-часове спрямо съответното тримесечие на миналата година — 0,5 часа на 1 работник. Такава тенденция се откроява в ДМЗ „Червена звезда“ — Дебелец, ДМЗ — Павликени, Държавни захарни заводи — Горна Оряховица и в някои други предприятия.

Друг важен момент при анализа на работната сила е въпросът за нейното текучество. При съпоставка на статистическите данни за изтеклото тримесечие спрямо тези от съответното тримесечие за миналата година се вижда, че коефициентът на текучеството за работниците от държавната и кооперативната промишленост на окръга е влошен с 0,3 пункта. Нужна са по-ефективни мероприятия за стабилизиране на работната сила, някои от които носят чисто организационен характер.

***

ТАКА ОЧЕРТАЛИТЕ СЕ тенденции в използването на трудовите ресурси в промишлеността на окръга сочат, че все още редица въпроси не са получили практическо разрешение. Налице са потенциални възможности за въвеждане в действие на нови стопански резерви, които в крайна сметка ще доведат до по-висока ефективност на промишленото производство, а оттука и до по-висока степен на материално задоволяване на населението. За да се постигне това, трябва да се развие работната сила, да се увеличи нейната квалификация, да се подобри нейното текучество, да се увеличи нейната заетост.

Георги КОЦЕВ

в „БОРБА“

(Следва) *Стр. 3, бр. 93, 5. VIII, 1965 г.

БОРБА ЛИТЕРАТУРА ИЗКУСТВО КУЛТУРА

С УВАЖЕНИЕ КЪМ ЗРИТЕЛИТЕ И СЛУШАТЕЛИТЕ

ЛЕТНИЯТ СЕЗОН предлага на трудещите се от окръга разнообразни културни прояви. Нашите градове и по-големите села се посещават от български и чуждестранни естрадни групи, от професионални и самоделни театрални колективи, концертни артисти и други.

Посетителите винаги очакват на сцената на летните театри да видят и чуят голямото богатство от песни и танци, да възприемат частица от мъдростта на художественото слово или да изпитат наслада от пленителния колорит на народните обичаи и традиции.

Трайни следи в съзнанието на зрителите и слушателите оставиха ансамблите на Българската народна армия, на Съветската армия, Централният духов военен оркестър на Германската демократична република, колективът на Народния театър „Иван Вазов“ и други.

Често пъти обаче посетителите напускат представлението, концерта или програмата с разочарование. За съжаление такава тягостно чувство засяда в душите на хилядите поклонници на естрадно-сатиричното изкуство след гостуването на Държавния сатиричен театър от София. Разочароваността настъпи не от изпълнителското майсторство на нашите именити артисти Георги Калоянчев, Георги Парцалев, Стоянка Мутафова и др., нито от съдържанието на представените интермедии и сценки. Голяма част от програмата бе утължена от български китарен състав и български певец и певица, обаче, без български облик. Тези млади певци изпълниха една единствена българска естрадна песен, натруфена с чуждестранни орнаменти, придружена с екзотичната динамика на изпълнителя и почти неразбираема дикция. В изпълнението на песните на английски и френски език се натрап-

ваше фалшът и парадността. Друго изпълнение, българска музикална естрадна програма, приличаше на нашия пръв сатиричен театър.

Народно или лично, художественото творчество е близко до сърцето и душата на зрителя и слушателя, когато разкрива характерните черти на един народ — трудолюбие, жизнелюбие, увереност, красота и други морални добродетели.

И тази година в практиката на Българската концертна дирекция намира, обаче, място несъответствието между шумно рекламираните състави и бедното съдържание на програмите, особено на българските естрадни групи.

Трудовото всекидневие на работниците и кооператорите в окръга се разнообразява и от програмите на местните и окръжните младежки бригади по градове и села. Настъпва е инициативата на бригадирите от Лясковец, Свищов и др., които изучават български песни, хора и танци. Българските народни хора и танци, бавни или бързи, лирични или весели, героични или трудови, пълни с богати и разнообразни движения, неповторими по богатство на ритъм и красота на костюмите, са изключително богат и неизчерпаем източник за естетическа наслада.

В текстовия материал на програмите, в устата на конферансието, а после и в говоримата реч на слушателите се среща едно неправилно разбиране на „якането“ в българския литературен език. Дори някои студенти допускат от сцените да назовават белите цветове „бяли“, засетите култури „засяти“, потъналите тела „потъмняли“, а вярното да наричат „верно“ и т. н.

Нужно е на сцените на нашите летни театри да звучат повече свежи, богати по съдържание програми, съставени с любов и уважение към художествените ценности на народа.

Здр. ОТЧЕВ

С ВСИЧКИ СРЕДСТВА ЗА ПОЛЕЗНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

В ПРОТИВОВЕС на старите кафански песни, които се изпълняват в старите кръчми, днес оркестрите в заведенията за обществено хранене трябва да поднасят високо художествено изпълнение на музикални песни и песни, воюващи за човека, за неговия мироглед, за неговия морал.

Съвременният оркестър в заведенията за обществено хранене следва да създаде обстановка за отход и наслада. Да се постигне това не е никак лесно. На първо място трябва да се разреши един важен и сериозен проблем — въпросът за личната квалификация. Всеки оркестрант ще трябва много добре и в детайли да изучава както музикалните песни, така и аккомпанимента на песните. Диригентите на тези малки оркестри са длъжни да бъдат много високостепенни не само към техниките, овладяване на музикалните песни, но и за художественото им оформление. Защото само с художествено изпълнение можем да въздействуваме на човека.

Но за голямо нещастие разучаването на песните поотделно не се изпълнява дори от 50 на сто от оркестрантите. И, понеже е наложително да се подмени репертоара, то песните, без да са репетираны достатъчно, се включват в седмичните програми. Явно, те не могат да прозвучат със своята красота, мелодичност и чистота.

За наше голямо учудване в по-големите ресторанти във Велико Търново, при които има оформени долу-горе добри оркестри, често слушаме лошо изпълнение на редица музикални песни. Например, в ресторант „Балкантурист“, където оркестърът е комплектуван добре, слушаме един песни, които прозвучават хубаво във всяко отношение, а други — с нечиста интонация, неритмично и динамично неопределено. Това са признаци, които показват, че много от тях не са репетираны достатъчно. Диригентът трябва да бъде високостепенен и да пригласи всеки член от оркестра да работи не само върху своята лична квалификация, но и щателно и в детайли да изучава шимоните на различните песни от репертоара на оркестра.

В ресторант „Москва“ също е сформирани един много добър състав. Има случаи, когато човек тук се възхищава от художественото изпълнение на музикалните песни, а често се случват и вечерите, когато някои песни се изпълняват много несполосано. Диригентът е добър музикант, който може много лесно да се справи с трудностите в този оркестър. Трябва, обаче, да бъде по-високостепенен, по-настойчив по отношение на останалите оркестранти.

Вторият сериозен проблем, който следва да се разреши, е въпроса за репертоара. В него най-голям процент трябва да преобладават българските песни. Такива понастоящем бюро „Естрада“ е издало и е снабдило с тях всеки оркестър. Обаче не всички ги изучават и изпълняват. По им е лесно да извървят по слух някои български песни, от колкото тези на бюро „Естрада“.

По-голям процент трябва да заемат светските песни и тези на другите демократични страни. И в това отношение бюро „Естрада“ се е погрижило. То издаде и универсална музика: увертюри, оперетни и оперни попури, фантазии, сюити и други характерни песни, които, неизменно до-какви причини, не се изпълняват. Има оркестри, които буквално всяка вечер свирят една и съща програма. Рядко тя ще бъде променена. А при наличието на толкова голям избор от песни е престъпление да се казва, че няма подходящ репертоар.

Когато говорим за певците и певците като участници в оркест-

трите в заведенията за обществено хранене, пред нас изпъкват най-напред естрадната песен, която се поднася на посетителите. Ние трябва, обаче, да говорим за онези естрадни песни, които може и трябва да се изпълняват в тези заведения. И трябва да държим сметка за публиката, която ще слуша. Колкото и да е разнообразна тя, някога да общите белези, които я обединяват. Публиката е българска, дошла да послуша музика, да се повесели, да потанцува след един напрегнат ден.

Като знаем какво преследваме с естрадната песен, трябва определено да кажем, че тя следва да бъде българска, а чуждите песни да се изпълняват на български, да им се разбира съдържанието. Защото музиката — продукт на самия текст. Невъзможно е музиката да се направи в съзнанието на слушателя, без да се разбира съдържанието, защото песента в такъв случай ще бъде суха, неразбираема. Тук му е мястото да споменем за певците на бюро „Естрада“ Митка Хаджийска, която знае много наши песни, а и чужди, обаче, ги изпълнява само на български език. С този неин богат репертоар тя е желана навсякъде. И често пъти, вместо един командирован месец, тя престоява в един град много по-дълго време.

Има обаче, и такива, които и българските песни изпълняват с чужд акцент.

А трябва да споменем и за друга една певица от бюро „Естрада“ — Донка Крумова от София, която се задържа само три-четири дни във Велико Търново, понеже публиката се възмуща от нейния репертоар, изпълняван само на чужд език.

Втората слабост, която е и много фатална за художественото изпълнение, е, че 95 на сто от песните се изпълняват буквално без всякаква хармоничен съпровод, т. е. липсва им оркестрация. Нека се знае, че една песен, каквато и да е — трудна или лесна, наша или чужда, трябва да има добър аккомпанимент, защото тя действа върху съзнанието на слушателя не само със своя текст и мелодия, а и с хармоничен съпровод. А какво се получава в действителност?

Всяка певица обикаля оркестрите, на които гостува с репертоар, който е написан на едно-две-три-четири дна няма от тях песни. А наложително е песенният репертоар на всяка певица да е оркестриран за малък състав и да го носи винаги със себе си.

Бюро „Естрада“ и в това отношение е направило доста. Оркестрирало е маса песни — български и чужди, но нашите певци и певици пеехт своите 10—15 песни, без да положат интерес към новите, които им се предлагат.

Необходимо е да се работи съзнателно, организирано и упорито както от страна на диригентите, така и на оркестрантите и певците. Добрите резултати ще дойдат само тогава, когато всеки осъзнае задачите, поставени пред него.

Стаю КАСАБОВ

ИЗЛОЖБА НА ВОЕННИ ХУДОЖНИЦИ

В изложбената зала на улица „Раковски“ 1 — Велико Търново е открита изложба на Студийно на военните художници, организирана от Главното политическо управление на БНА по случай 20-годишнината от победата над фашизма.

Със свои творби се представят известни наши художници — полковник Д. Вълчанов, Мирчо Яковов, Петър Михайлов, Сава Цоновски, Златко Чалъков, Лилияна Маринова-Махал, Нарпаунов и Кирил Сивилилов.

Изложбата отразява моменти от Отечествената война и живота на бойците от Българската народна армия.

свят. Виждаш ли, и Венка е брезичка. Разбрах сега, знай. Към брезата само с нежност трябва да се отиде. Нежността прави и сребърните брезки карманови.

Някой идва с галещи стъпки по тревата. Едно бяло видение, родено от танца, музиката и любовта. Видение, от което дъга на поле и лаванда.

— Вена...
Тя стои до него с потоци светлини в очите — проста, земна жена.

— Чертежът ти е чудесен.
— Ех, той Васил! Казах му. Пък той ти дал рационализацията.

— Направил си истинско откритие.

— Аз... аз... просто... така... дреболия...

— Знаеш ли, миналия ден в доклада трябваше да спомена за теб, за Петко... Какви чудни момци сте!

Той стеснително пристъпва от крак на крак. Изведнаж дотука два славея над главата си.

— Шшт... шшт... — слава ти пръст на устните си.

— Какво ли си шепнат? — пита шепнешком тя и косата ѝ докосва устните му.

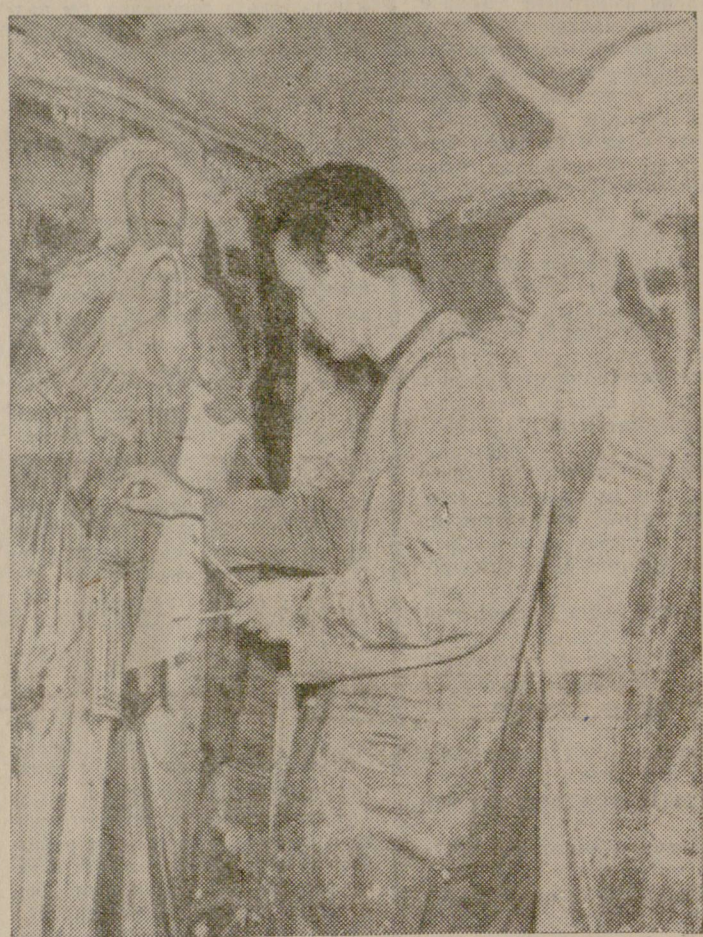
— Ами, казвай, че я обича, — той изпъва снага, за да се облене тя по-удобно.

Светлините от очите ѝ са под устните му.

Найден пие роса и мед. Невяна губи равновесие по хлъзгавата трева.

Ех, ти, класа, разбра ли? Добре, че бяха птиците.

Адрес на Редакцията: Вестник „Борба“ — В Търново, ул. „В. Левски“ № 11. Телефон: Гл. редактор 24-58; зам. гл. редактор 24-59; отдели „Партиен живот и пропаганда“ — 24-60; „Низов памет и до-мор и сатира“ — 23-08; отдели „Икономически“ — 31-25; Счетоводствен редактор 24-69.

Големи са грижите за най-добро подреждане на новата музейна експозиция „Втората българска държава“. За нея се подготвят експонати, които най-добре ще представят епохата от онова време.

Снимка: Ив. Воденичаров

ПРИЗНАНИЕ

от Милка АТАНАСОВА

носил куршуми в тялото си, не съм развалял знаме на барикадите... Не съм...
— Стига! — разтърсва го Петко. — Кой казва, че не си. А кой получи пръв паспорта на трудовата слава, кой има три одобрени рационализации?

— Не се гореец, братле! Тя е жена и има четири рационализации, ръководи конструкторско бюро в завода, остава и още една година да завърши инженерство.

Дочува сякаш как Петко му извиква грубо:

— Ех, ти, работническа класо!

Фотокурс на в. „БОРБА“

„ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОКРЪГ — ЦВЕТУЩ КЪТ НА РОДИНАТА“

Редакцията на в. „Борба“ обявява от 5 август до 31 декември т. г. фотокурс между фотолюбителите в окръга на тема: „Великотърновски окръг — цветущ кът на Родината“.

Снимките, придружени с изчерпателен и точен текст, с името на автора, да се изпращат на адрес: Велико Търново, ул. „В. Левски“ 11, Редакцията на в. „Борба“. За фотокурса.

С оглед условията за клиширане, снимките да имат основа 5, 10, 15 или 20 см, като се изхожда от това за колко колони на весника се предлага снимката.

Определени са следните награди:

Първа награда — 20 лева.

Втора награда — две по 15 лева.

Трета награда — три по 10 лева.

Наградените ще бъдат обявени до 10 януари 1966 г.

4 — 1

„БОРБА“ ИНТЕРВЮИРА

„ЧЕСТ И РАДОСТ Е ДА БЪДЕШ ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО“

Преди известно време в окръга и във Велико Търново гостува Народният театър „Иван Вазов“ — София с постановката си „Прокурорът“ от Георги Джагаров. Редом на прокувора изпълни народният артист СТЕФАН ГЕЦОВ. Представител на редакцията се срещна с другаря Гецов и го замоли да отговори на някои въпроси.

ВЪПРОС: Какви чувства изпитвате, когато дойдете във Велико Търново?

ОТВОР: Някои хора смятат, че когато излязат извън София, се намират в така наречената провинция. Но има места в България, които специално аз не чувствам за провинция. Едно от тях места е Велико Търново. Не затова, че Велико Търново е стара българска столица, а затова, че хората, които обитават този прекрасен град, са запазили в себе си най-хубавото, което е останало от нашите прадеди — прекрасното гостоприемство и хубавото, чистото отношение към театъра, изкуството, литературата. И не може човек, когато посещава Велико Търново, да бъде безразличен към всичко онова, което го заобикаля, и към хората, които среща.

Специално за мен и за моите колеги от Народния театър „Иван Вазов“ винаги е било чест и радост да бъдем във Велико Търново.

ВЪПРОС: Какви са Вашите впечатления от състоятелостта на 6 юни т. г. тържество „Поглед към вековете“?

ОТВОР: За мен това е изключително събитие тъй като за пръв път участвам в подобна културна проява. Впоследствие научих, че този празник ще се повтори. Това още повече ме зарадва. И, ако се направи така, че във Велико Търново се създаде една традиция, разбира се, в още по-голям мащаб, в мащаба на нашата страна, аз съм убеден, че доста хора ще вземат същото и дейно участие в нейното осъществяване.

ВЪПРОС: С какво ще се представи Народният театър?

ОТВОР: Аз мисля, че най-целесъобразно е Народният театър отново да представи откъси от драмата „Иван Шишман“, тъй като този хълм е свързан изключително много със съдбата на последния ръководител на Втората българска държава. Затова мисля, че добре ще бъде да се повторят, ако не същите епизоди, то други епизоди, но от същата пиеса.

ВЪПРОС: Нашите читатели желаят да научат какви са творческите Ви планове за бъдеще?

ОТВОР: Личните желания на артистите не винаги могат да се осъществят. Но нека да вярваме, че за бъдеще желанието и мечтата ми за изпълнение на някои роли в известни пиеси ще съвпадне с желанието на самите зрители.

ВЪПРОС: Какво ще пожелае на читателите на в. „Борба“?

ОТВОР: На читателите на в. „Борба“ искам да пожелаю щастие, много радости, успех в работата и... още веднаж — повече радости. А такива, великотърновци са способни да си създават. Те са необходими.

НАШИЯТ РАЗКАЗ

НАД ХРЕБТА ЛУНА — изрязана от огненото сърце на любовта. Във въздуха — лунни нишки. Над дърветата — лунен въздух. Под краката — трева, мека и влажна, измита в лавандото на полата. От почивния дом идва прощаният звън на последния танц. Там танцува и тя...

Найден за пръв път я вижда цялата пред себе си. Би я нарисувал. Очите ѝ са сини. Не, по-скоро с цвета на развълнуваното море — дълбоки, от тях се лее на потоци светлина. Ах, тая светлина! Той заравя лице в тревата. Но устните и все тъй трепкат пред него, сякаш ги докосват криле на водно конче. И той дъх, той загадъчен дъх на поля с теменуги и момини сълзи, що иде от нея... Той дъх... Това ли е любовта?...

„Ех, ти, работническа класа, — заканва му се Петко и ту пак изчезне от погледа му, — заля сърцето на Родината с разжарен метал, а с една девойка не можеш да се спаваш!“

Той се обръща, слага ръце под главата си и гледа звездите. Те се спускат на бели нишки в очите му. Млечният път бял бял като пръски от млякото на сънна тръгнала да дири малкото си.

Тя му разправи тия легенди. Цялото съзвездие четете големи и малки мечки, квачки и разни, какви ли не фантастични за планетните светове. „И ти казвай, Петко, че е обикновена жена. Може и такава да е... Аз не съм имал работа и с обикновени... Но тая, тая...“

в „БОРБА“
Стр. 4, бр. 93, 5 VIII. 1965 г.
Индекс 21 301